

Magaasiinka Carruurta

En barntidning på somaliska

CARRUURTEENNA

Nr 1 March 2017

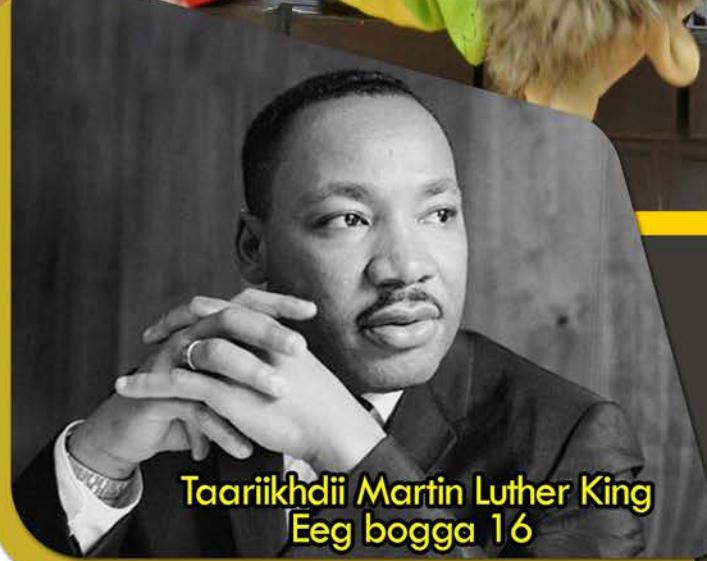
Våra Barn

Stockholm

Barnaamijka carruurta ee
maktabadda Jakobsberg

Eeg bogga 6

Taariikhdi Martin Luther King
Eeg bogga 16

Toddobaadkii waxaan akhriyaa 3
buug oo kuwa carruurta ah
Eeg bogga 7

Tifaftiraha guud/Chefredaktör och ansvarig utgivare
Musa M. Isse

Tifaftiraha labaad/Redaktionsekreterare
Sayid-Ahmed Dhegey

Hawladeenada/Redaktionen:
Musa M. Isse
Matilda Wallin
Sayid-Ahmed Dhegey
Oscar Trimbel
Munira Yussuf
Mona Monasar
Amran Ahmed
Fardus Mohamed Ahmed

Taageerayaasha/Övriga medarbetare i detta nummer
Hassan Madar
Jawahir A. Farah
Farah M. Mohamed
Huda Yuusuf
Mohamed Hassan Abdi

Maamulka/Prenumeration:
Sayid-Ahmed Dhegey

Madbacadda/Tryck:
Partner Print

ISSN:
2002-2069

Sawirka jaldiga/Omslagsfoto:
Oscar Trimbel

Habayntii/Layout:
Eng. Buuni Adam/Aragasan Print

Waxa soo saara ururka/Ges ut av
Somali Nordic Culture
4 jeer sannadkii Antal nummer per år: 4

www.somalinnordicculture.com
carruurteenna@hotmail.com

Macluumaad ku saabsan magaasiinka

Magaasiinka Carruurteenna waxa uu u taagan yahay carruurta Soomaalida ah ee Iswiidhan ku dhaqan iyo guud ahaan ba carruurta ku nool caalamka. Wuxuu sannadkiiba afar jeer ka soo baxaa magaalada Stockholm. Magaasiinkan oo dhashay sannadkii 2014 waxa soo saara ururka Somali Nordic Culture, oo ah urur ay ku jiraan arday, qorayaal, barbaariyaal carruureed, macallimiin, saxafiyiin iyo waliba farshaxanyaqaanno.

Magaasiinkan waxa loogu talogalay carruurta ay da'doodu u dhaxayso 7 ilaa 14 jir. Waxaanay carruutu magaasiinkan ka heli karaan; barbaarin, sheekox-ariiro, maaweello, dhaqan, taariikh, farriimaha carruurta, cilmiga deegaanka, farshaxan, halxidhaale iyo warar. Ujeeddada magaasiinkani waa sidii ay carruurta Soomaalidu u heli lahayd barbaarin iyo maaweelo fiican, korna loogu qaadi lahaa xiisaha ay ubadku u qabaan akhriska iyo qoraalka.

En svensk barntidning på somaliska

Carruurteenna, som betyder "våra barn", (c uttalas inte) är en barntidning som riktar sig främst till somalisk-svenska barn i Sverige. Den kommer ut 4 gånger om året och utgivningsort är Stockholm. De flesta texter är på somaliska, men några texter är också på svenska och engelska.

Det är föreningen Somali Nordic Culture som startade tidningen år 2014. SNC är en ideell förening som består av studenter, författare, sagoberättare, bibliotekarier, journalister och konstnärer.

Tidningen riktar sig främst till barn i åldern 7-14 år. Där kan de läsa om stora händelser i världen, spännande äventyr, sagor och aktuella reportage. Det finns också insändare, serier, tävlingar och pyssel i tidningen. Målet med Carruurteenna är att öka intresset för att läsa och skriva bland alla våra somaliskatalande barn här i Sverige.

TUSMADA / INNEHÅLL

Wararka ..	Bogga 4aad
Toddobaadkii waxaan...	Bogga 7aad
Ayaan iyo bisaddii...	Bogga 9aad
Abbyan Ali waa qoraa....	Bogga 10aad
Dalmar...	Bogga 14aad
Taariikhdi Martin Luther...	Bogga 16aad
Martin Luther Kings historia...	Bogga 18aad
Baro sida kuusha loo sameeyo...	Bogga 19aad
Godka madow...	Bogga 20aad
Svarta hål...	Bogga 20aad
Tartan sheeko...	Bogga 21aad
Lo'du waa hantida...	Bogga 22aad
Kor i Somalia är...	Bogga 23aad
Ugbaad yar...	Bogga 25aad
Xuquuqda carruurta...	Bogga 26aad
Baro af Soomaaliga...	Bogga 27aad
Wiihkii mucjisada ahaa...	Bogga 28aad
Buugaagta Carruurta...	Bogga 30aad
Farriinta magaasiinka...	Bogga 31aad

Wararka Nyheter

Maalmaha dhaqanka iyo suugaanta Soomaalida ee Stockholm
(somaliska kultur- och litteraturdagar i Stockholm)

Qoraayada Saynab Daahir oo Ingiriiska ka timid iyo Nimco
Nuur oo Finland ka timid oo carruurta u sheekaynaya.

Markii ay taariikhdu ahayd 1 ilaa 4 bishii Diis-ambar, 2016 waxa magaalada Stockholm lagu qabtay maalmaha dhaqanka iyo suugaanta Soomaalida. Barnaamijkan oo sannadkiiba hal mar la qabto, ayaa waxa uu ka dhacay Kista Träff. Waxa iska kaashaday, Somali Nordic Culture, Kista Folkhogskola, Kista Träff iyo Studiefrämjandet. Afartan cisho waxa dhacay barnaamijyo aad u xiiso badan oo isugu jira, suugaan, bandhigyo buugaag, maaweelo, arrimaha caafimaadka, warbaahinta, waxbara-

shada, bandhigyo dhaqanka iyo hiddaha Soomaalida ah, ciyaaro dhaqameed iyo barnaamijyo carruurta loogu talogalay oo xiiso badnaa. Barnaamijka carruurta ayaa isugu jiray, dhegaysiga sheekooyin, daawashada filimaan carruurta ku wajahan, ciyaaro iyo tartan dhanka qoraalka iyo farshaxanka ah.

The Somali Queen

Queen Araweelo

Ayan Sayid-Ahmed Dhegey oo carruurta ka caawinaysa sida sawircacmeedka loo sameeyo.

Maalintii sabtida ee taariikhdu ahayd 28-01-2017 markay saacaddu ahayd labadii (14:00) ayaa sidii

ballantu ahayd, laga bilaabay mакtabadda xaafadda Skärholmen, sheeko xariirooyin iyo farshaxan loogu talo galay carruurta Soomaalida ee deggen degmada Skärholmen oo ka tirsan magaalada Stockholm. Waxa lagu bilaabay sheeko soomaali loo akhriyey carruurta, iyaguna ay markii danbe ka sheekeeyeen.

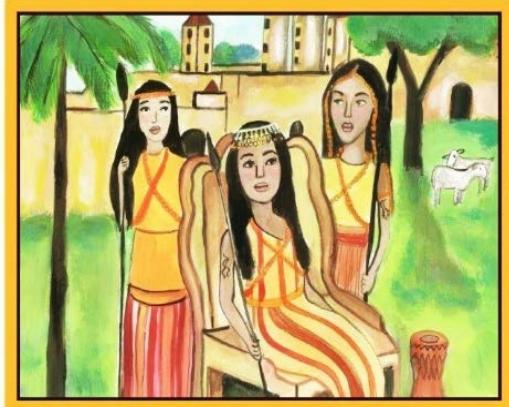
Sheekadaas oo ku saabsanayd Boqoraddii arraweelo

Waxa kale oo loo akhriyey sheeko ku qoran afka Iswiidhishka oo ay u akhriday Ayaan Sayid-Ahmed. Sheekooyinkaa ka dib, waxa la guda galay farshaxan xiiso badnaa oo uu soo diyaariyey Oscar Trimbel, oo ah qoraa qoray dhawr buug oo uu ka mid yahay buugga la magacbaxay SHEEKO XARIIRADII SAXAARA-HA.

Qoraayada Sayid-Ahmed Dhegey iyo Oscar Trimbel oo la taagan carruurta barnaamijka ka qaybgashay.

Barnaamijkan carruurta loogu talo galay waxa uu qabsoomaa bishiiba hal mar. Wuxaana lagu qabtaa Maktabadda Skärholmen. Barnaamijkan waxa hoggaaminayey Sayid-Ahmed Dhegey oo ka tirsan guiddida Ururka Waalidiinta ee Skärholmen. Wuxaana si joogto ah u taageera barnaamijkan carruurta hawladeennada Magaasiinka Carruurteenna oo ay ka mid yihin Musa M. Isse, Matilda Wallin iyo Oscar Trimbel.

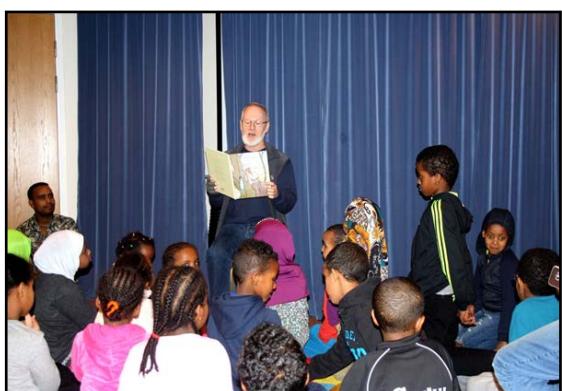
Farah Mohamoud Mohamed

Barnaamijka carruurta ee maktabadda Jakobsberg (Sagostund på somaliska på Jakobsbergs bibliotek)

Musa M. Isse oo carruurta u sheekaynaya.

Ururka Somali Nordic Culture oo kaashanaya maktabadda xaa-fadda Jakobsberg ayaa 4 bishii Febraayo, sannadka 2017 ka bilaabay barnaamij carruurta Soomaalida loogu talogalay. Barnaamij carruureedkan ayaa dhici doona bishiiba hal mar, waxaana markii ugu horraysay ka qaybgalay carruur badan oo Soomaali ah. Tani ayaa muujinaysa xiisaha iyo baahida ay carruurtu u qabto barnaamij noocan oo kale ah oo aan hore xaafaddan looga samayn. Waxa barnaamijka hoggaaminayay oo carruurta maaweeelinayay, Ishrah Hassan Abdi, Oscar Trimbel iyo Musa M. Isse.

Oscar Trimbel Oo Carruurta U Akhrinaya Sheeko Ku Jirta Buuggisa Sheeko Xariiradii Saxaarahi

Carruurtii ka soo qaybgashay barnaamijka carruurta ee maktabadda Jakobsberg

Waa barnaamij u furan dhammaan carruurta deggan xaa-fadda Jakobsberg iyo guud ahaanba magaalada Stockholm. Haddii aannu nahay bahda magaasiinka Carrurteenna, waa aannu waalidka ku dhiirrigelinynaa in ay carruurta soo kax-eeyaan. Si ay barnaamijkan xiisaha badan uga qaybqaataan. Ogaysiiska halkan ku yaalla ka akhri maalmaha uu barnaamijku dhici doono.

Sagostund på somaliska

FÖLJANDE LÖRDAGAR:
4/2, 4/3 och 1/4 KL. 12.30
JAKOBSBERGS BIBLIOTEK
För barn 4-12 år

Barnaamijka maaweeelada carruurta

Waa barnaamij carruureed loogu talogalay carruurta Soomaalida ah ee deggan xaafadda Jakobsberg. Waxa uu dhici doonaa saddexdan wakhti ee kala duwan:

Sabti, 4/2, 4/3 iyo 1/4.
Saacadda: 12:30
Da'da: 4 jir ilaa 12 jir.

Goobta: Maktabadda Jakobsberg

BIBLIOTEK

Toddobaadkii waxaan akhriyaa 3 buug oo kuwa carruurta ah

Manal Mohamed Xasan

Magacaygu waa Manal Mohamed Xasan. Waxaan ahay 11 jir. Waxaan ku noolahay dalkan Iswiidhan gaar ahaan magaalada Jönköping. Waxaan dhigtaa dugsiga hoose dhexe gaar ahaan fasalka 5-aad.

Waxaan aan la dhashay oo aannu walaalo nahay hal wiil iyo hal gabadh oo aniga iga weyn. Waxaanu ku wada noolnahay magaalada Jönköping. Waxaanu la noolnahay hooyaday Ifrah Ali Kirih. Waxaanu ku wada noolnahay farxad iyo jacayl. Waa aan jecelahay dhammaan walaalahay iyo qoyskayga guud ahaanba. Gaar ahaan waalidkayga hooyaday iyo aabbahay Mohamed Hassan. Waxaan aad u jecelahay waxbarashada waxaanan rabaa inaan ka gaadho heer sarre. Si aan noloshayda iyo ta dalkaygaba ugu anfaco.

Waxaan ahay qof jecel wax akhriska. Toddobaadkii waxa aan isku dayaa ugu yaraan inaan akhristo saddex buug oo kuwa carruurta ah. Sidoo kale waxa aan joogto u akhriyaa casharadayda iskuulka. Waxa aan jecelahay xiisadaha ay ka mid ka yihiin xisaabta oo aan aad ugu fiicanahay iyo maaddooyinka sayniska.

Aabbahay waxa uu ahaa macallin xisaabeed markii uu joogay dalkii hooyo. Aad baanu ugu fiicnaa xisaabta, sidoo kale hooyaday waa qof akhriska jecel waxaanay iga caawiyeen inaan jecleysto kuna dadaalo maaddooyinkan.

Waxa aan aad u jecelahay in aan la hadlo bulshada kala duwan, gaar ahaan ardayda oo aan qudbado u jeediyo. Aniga oo ku waaninaya in ay waxbartaan oo ay mustaqbal fiican samaystaan. Marka aan weynaado ee aan dhammeeyo dugsiga hoose iyo ka sarreba waxa aan rabaa in aan barto dhakhtarnimada ilkaha ama aqoonta xidhiidhka caalamiga ah.

Siyaasiyiintii aan la kulmay waxa ka mid ahaa raysalwsaare ku xigeenka Iswiidhan, maayarka magaaladan aan ku noolahay iyo qaar ka mid ah xildhibaanaada baarlamaanka Iswiidhan.

Waxaan aad ugu faraxsanahay la noolanshaha hooyaday iyo walaaladay, waxaanan dareemayaa farxad aad ah.

Ugu dambayn waxa aan u rajaynayaa farxad iyo wanag dhammaan ubadka Soomaaliyeed ee ku nool Iswiidhan. Waxa aan leeyahay waxbarta waad u aayi doontaan beriye, waalidkiinana adeeca waa waajibe. Waxa aan kaga tegayaa carruurta Soomaaliyeed heesta aan ka bartey dugsiga ee ah:

Waxaan ahay waadiga dugsiyada

Waxaan ahay waanada macallinka

Waagii beryaba ubax laga waraabshoo

Waxaan ku werweryeynaa

Wadankiina wax u barta oo xambaara waajibkiisa

Manal oo la sawiran Mona Sahlin

Waxaan jecelahay Fardofuulka iyo ciyaaraaha carruurta

Magacyagu waa Hibaq Ahmed Mohamoud, waxaanan Mahay 6. Waxa aan ku noolahay magaalada Vårgårda ee dalka Iswiidhan. Waxa aan la noolahay aabbahay Ahmed Mohamoud Ali, hooyaday Mona Omar Hassan iyo walaalkayga yar ee Isaaq oo 5 bilood uun hadda jira. Waxa aan dhigtaa dugsiga xannaanada ee Vårdbergskolan. Iskuulkayga aad baan u jecelahay.

Waxa aan doonayaa in aan idiinka sheekeeyo sheeko yar. Waa tan ee ila akhriya:

Hibaaq oo akhrisanaysa magaasiinka Carruurteenna

Berri waxa tartamay faras doqon ah iyo diin fariid ah. Diinkii baa ku yidhi faraskii, Waa aan kaa dheerayn karaa. Faraskiina inta uu xanaaqay ayuu ku yidhi, Igama dheerayn kartide aniga ayaa kaa dheerayn kara.

Waxa ay u ballameen in ay maalin axad ah beretamaan. Diinkii waxa uu la tashaday saaxiibadii. Wuxaanay isla garteen in diiman badani isku sii qariyaan waddada agteeda inta u dhaxaysa meesha uu tartannku ka bilaabmayo ilaa halka uu ku dhammaanayo. Sidii bay yeeleen. Markii axaddii la gaad-hay ayay faraskii iyo diinkiiba bilaabeen tartankii. Faraskii waxa uu u orday si xoog badan. Markii uu yara naso is idhaaba waxa uu arkaa uun diinkii oo ka horreeya, ileen diiman badan ayaa waddada sii taxnaaye. Inta uu xanaaqo ayuu haddana ordaa. Ugu danbayntii waxa uu arkay meeshii tartanku ku dhammaanayay oo diinkii sii joogo. Faraskii muu fahmin in diinku khiyaamay sidiibaanu diinkii ku badiyay.

Hibaaq oo baraf ku ciyaaraysa

Faras iyo diin ay Hibaaq ku ciyaarto

Ayaan iyo Bisaddii

Beri ayaa waxa jirtay gabadh yar oo ka caan ahayd tuulada ay ddeg-ganayd oo dhan. Gabadhaasi waxa ay ku caan baxday dhega-adayg iyo kani-adayg. Inntaa yar waxaa kors-aday aabbaheed Cali iyo hooyadeed Cibaado. Cali waa aabbo carruur jecel balse inantiisa Ayaan waa uu u taag waayay.

Ayaan marka uu la hadlo ma ay maqli jirin, marka uu dugsiga geeyo waa ay ka soo baxsan jirtay, marka wax cun lagu yidhaahdana ma ay yeeli jirin. Marka hawsha guriga wax ka qabo lagu yidhaahdo waa ay diidi jirtay. Marka loo yeedho waa ay carari jirtay. Hooyadeed iyo aabbaheed khaatiyaan

ayaa ay ka istaageeen dhega-adaygeeda.

Dadka oo dhan Ayaan waa ay la yaabi jireen. Mar walba waxaa lagu la talin jiray in ay waalikeed maqasho oo addeecdo. Balse Ayaan cidna ma ay maqli jirin, oo teeda ayaa ay iska wadan jirtay. Maalin maalmaha ka mid ah, Ayaan oo aabbaheed ka soo carartay, ayaa waxaa ay timi meel cidlo ah oo kayn jiqa ah. Meeshaas ay marayo Ayaan wali hore uma ay iman. Wax dad ahna kaligeed ayaa joogta aagga oo dhan.

Sida ay halkii cidlada ahayd u maraysay oo kolba hareeraha iska eegaysay in uu bahal ku soo baxo ama aabbaheed ka daba yimaaddo ayaa mar keli ah waxa ay aragtay bisad miciyo dhaadheer oo meel jiifta! Ayaan ayaa ka naxday bisadda kaynta dhex jiifta iyo meesha cidlada ah ee ay marayo. Wuxuu ay niyadda ka lahayd: Bisadeey ha i cunin! Bisaddii ayaa aragtay in ay ka baqanayso inantay yar ee kaligeed cildada bahal-galeenka ah maraysaa. Inta ay u soo dhawaatay oo ay u soo dhawaatay ayaa ay hadalkan u bilawday:

Bisad: Inanta yareey maxaad ka soo doontay dhulkan cidlada ah?

Ayaan: Aabbahay baan ka soo baxsaday.

Bisad: Maxaa kugu dhacay ee aad uga soo baxsatay?

Ayaan: Kaalay oo dugsiga tag buu i lahaa, anna ma jecli waxbarashada.

Bisad: Haddii aad aabbahaa ka soo baxsatay oo cidlada timi, ma waxaad rabtaa inhabardugaag oo dhan midba dhinac ku goosto?

Ayaan: Alla! Maya e waan ka baqaa habardugaag oo dhan. Adigu fadlan waxba ha i yeelin.

Bisad: Hablaha yaryar ma cuno waxbana kuma sameeyo ee orod aabbahaa ku noqo oo waxbarashadaada dhigo. Halkan waxaa jooga bahalo carruurta cuna e.

Ayaan: Bisadeey waxaad tahay bisad fiican. Imika ayaan ku noqonayaa aabbahay ee maad ii raaci ijidka yaanay habardugaag iga heline?

Bisad: Haa, ina mari aniga ayaa ku dhaafinaya e. Halkaas ayay bisaddii iyo Ayaan ku saaxiibbeen... Ayaan maalin danbe aabbaheed ma ay diidin, cid kalana kuma ay dhega-adaygin, sidiina cidlo dambe uguma ay baxsan.

Sheeko aannu ka soo qaadannay
buugga Dhallaan-Kobciye ee ay qortay
Fardus M. Ahmed

Abbyan Ali waa qoraal buugaagta carruurta qorta

Abbyan oo akhrinaya mid ka mid ah

Magacaygu waa Abbyan, waxa aan jecelahay in aan waxoogaa warbixin aniga igu saabsan idii so gudbiyo. Waxa aan marka hore u mahadnaqayaa Magaasinka CARRURTEENNA oo fur-saddan i siiyey. Si aanu qoraalku u dheeraan ayaan soo koob-koobayaa. Aan ku bilaabo, eheladayda Iswiidhan ku sugaran, waxa ay ka kooban yihiin, carruurtayda, habaryartay, walaal iyo qoyskeeda iyo carruurtayda aabbahood iyo ayeydood.

Hooyaday iyo qaybo ka mid ah eheladayda waxa ay deggen yihiin Kiiniya. Waxa aan leeyahay walaalo iyo ilmaadeerro, ilmaabtiyo, ilmahabreedyo kala jooga dacallada dunida Yurub, Maraykanka, Kanada, ilaa Ustareeliya. Waxa aan eddo u ahay carruur badan waxa kaloo aan habaryar u ahay carruur badan

oo kale. Adeerkay oo keliya ayaa deggen Soomaaliya.

Waxa aan Iswiidhan (Sverige) imi anigoo dhallinyaro ah. Horraantiiba waxa aan bartay afka Iswiidhishka oo aan ka bartay dugsiga magaciisa lagu soo gaabiyo (SFI). Ka dib waxbarasho ayaan ka bilaabay dugsiga sare, oo aan ku qaatac cil-miga bulshada iyo Sayniska, sababta oo ahayd anigoon markaa garanayn, maadooyinka la iiga baahan yahay jaamacadda gelitaankeeda.

Jaamacadda ayaan bilaabay oo aan dhigtay dhaqaala-ha, iyo waxoogaa la xidhiidha siyaasadda dunida--- una badnayd dhinaca horumarinta. Waxa aan dhammaystay dhaqaalaha shirkadaha iyo wadashaqaynta horumarinta caalamka.

Xilligan waxa aan ahay hooyo keli ku ah laba wiil oo da'doodu kala tahay 10 jir iyo 7 jir. Bilawgii waxa igu adkaaday sidii aan shaqo u heli lahaa, gaar ahaan shaqo igu habboon maaddaama oo aan ahay waalid keli ku ah laba carruur ah---Hooyo keligeed ah. Waxa aan xoogga saaray in aan bilaabo shaqo aan gurigayga anigoo jooga ka shaqayn karo. Waxa aan doortay wax aan ilaa carruurnimadaydiiba jeclaa---- taasoo ahayd qoraalka buugaagta carruurta. Wuxaan kaloo jeclaa qoridda maansada iyo qoraalka warqadaha.

Kulmi iyo Guled oo buug akhrisanaya

Qaar ka mid ah buugaagta
ay Abbyan Ali qortay

"In shaqadaadu noqoto mid aad adigoo gurigaaga jooga qabato, ubadkaagana ka warhayso sida ugu habboon, waxa ay ahayd rabitaankayga."

Sidaa awgeed waxaan aasaasay shirkadda buugaagta ABBILEN FÖRLAG—halkaas ayaan wixii qoraal ah ku soo saaraa. Imminka iyo haatan, waxa aan soo saaray dii-waanka maansada oo ingiriisi ah—Love Acts & Talks. Hab ahaan, waa uun sida gabayga soomaalida.

Buugaagta carruurta ee aan qoraa waa sheeko taxane ah oo ku saabsan laba wiil oo soomaali ah, kuna nool Iswidhan—Kugi iyo Guli—intooda badani waxa ay ku saabsantahay waxa ay jecelyihin innamadaasi. Cinwaankuna waa (Kugi waxa uu jecelyahay).

Buugaagta Kugi waxa uu jecelyahay (Kugi älskar), waxa ay ku qoran yihii Iswiidhish, Soomaali, iyo Ingiriisi. Yoolkaygu waa in buugaagta badidoodu ku soo baxaan saddexdaa af. Anigaa sawirrada iyo qaabyanta buugaagta samaysta. Rabitaankayga ku saabsan taxanaha buugaagta carruurta, waa in ay helaan carruurta Iswidhishka ah ee ka yimi dalalka kale asal ahaan, sheekoo-yin ku saabsan xaqiiqada.

Buugaagta aan qoraa maaha kuwa carruurta oo keliya ee buugaag loogu talo galay dadka waaweynna waa ay jiraan si guud ahaaneed. Si gaar ah, waxa aan xoogga saaraa carruurta ku dhexnool dhaqammo kala duwan laba/ ama ka badan, taasoo oggol aqoonsiga iswidhishnimo, islamarkaana og in uu asal ahaan ka soo jeedo isir kale, ahna wax aan iska hor imanayn.

Qaybo ka mid ah buugaagtayda waxa ay sawir ka bixiyaan kala duwanaanshaha nololeed sida dal kugu cusub (Kenya) sidee wax u kala duwan yihii, haddaad is barbar

dhigto Iswidhan (Sverige). Ka bilaw hawada, qimaynta biyaha, habka ganacsiga, sida hadalka---afafka kala jaadka ah. Waana sawir ka qaadasho nolol-maalmeedka oo sheeko gaaban aad ku soo gudbiso. Arrinka muhiimka ahina waa xidhiidhka bulsho ilbax-nimo dhaqandhaqaale---oo aan ugu yeedho (allmänbildning—common knowledge). Taxanaha Kugi waxa uu jecelyahay, waxa jira 10 qaybood---maalmahan waxa aan soo saaray shan buug:

Kugi waxa uu jecelyahay alifbeetada (Kugi älskar Alfabetet)

Kugi waxa uu jecelyahay walaalkiisa yar (Kugi älskar sin lillebror)

Kugi waxa uu jecelyahay roobka (Kugi älskar regn)

Kugi waxa uu jecelyahay kallunka (Kugi älskar att fiska)

Kugi waxa uu jecelyahay luuqaddaha (Kugi älskar språk.)

Waxa ii qorshaysan in aan soo saaro buuggii lixaad gu'gan 2017: Kugi waxa uu jecelyahay sheeko-xariirooyinka (Kugi älskar sagor)

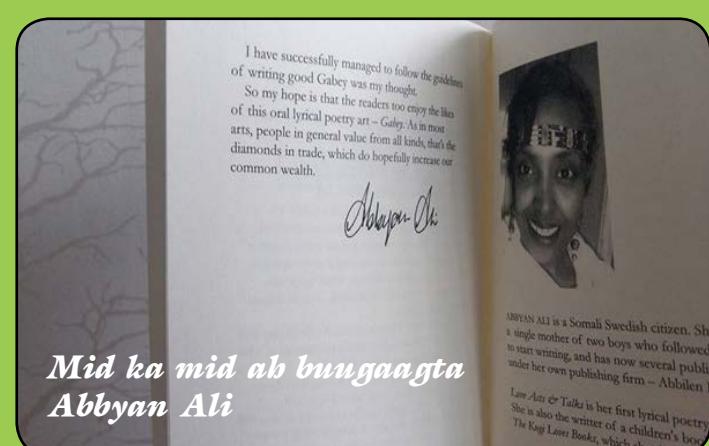
De engelska titlarna som finns är:

Kugi loves his little brother

Kugi loves the rain

Kugi loves fishing

Kugi loves languages

**FLY DIRECT FROM STOCKHOLM TO HARGEISA
VIA ADDIS ABABA STARTING 26 MARCH 2017
WITH B787 DREAMLINER**

12

Caruurteenna

STOCKHOLM

OSLO

Cairo

Khartoum

Djibouti

HARGEISA

ADDIS ABABA

N'Djamena

Abuja

Cotonou

Lagos

Enugu

Douala

Goma

Yaoundé

Brazzaville

Pointe-Noire

Luanda

Lubumbashi

Pointe-Noire

Kinshasa

Ndola

Lusaka

Victoria Falls

Harare

Windhoek

Gaborone

Johannesburg

Maputo

Antananarivo

Durban

Cape Town

Family discount: 7% for family size 4-6

12% for family size 7

Youth discount: 10% for ages 12-18

Sales validity until 29 May 2017

Youth discount are non combinable

Terms and conditions apply

Contact Ethiopian Airlines office:

Tel: 08-505 135 49

www.ethiopianairlines.com

Ethiopian
ኢትዮጵያ

A STAR ALLIANCE MEMBER

LIVEK SJUHÄRAD AB

Haddii aad shaqodoon tahay ama aad doonayso in aad aqoontaada kor u qaaddo la xidhiidh shirkadda Livek Sjuhärad AB.

Waxa ay shirkaddani kaa caawinaysaa sidii aad shaqo u heli lahayd. Dhanka kale haddii aad rabto in aad xirfad barato ama aad aqoontaada kor u qaaddo, waxa ay shirkaddani kugu hagaysa waddada saxda ah.

La xidhiidh si aad hadafkaaga u gaadho

Ahmed Ali Salad

0727878518

liveksjuharad.se

KA-nummer: 10046482

TAAJ MONEY TRANSFER

Cheap, fast and reliable ways of sending money around the globe.

“Deg-Deg, Amaano iyo Aragti Cusub”

Ka Dir oo Ku Dirso Mobile kaga

Vi levererar snabba, säkra och billiga penningtrasaktioner över hela världen. Det finns inget bättre sätt att skicka pengar!

Kista Science Tower Färögatan 33

164 51 KISTA

070-0915757

072-9211741

Dalmar

wuu ka qaxayaa Soomaaliya
(Dalmar flyr från Somalia)

Waxa halkii innooga sii socon doonta sheekadii taxanaha ahayd ee Dalmar wuu ka qaxayaa Soomaaliya.

Dalmar waxa uu daawanayaa tiifiiga. Waxa uu cunayaa tufaax, waxaanu cabbayaa sharaab. Waxa uu ku fadhiyaa fadhi qurux. Wiigii hore ayay hooyadii iyo aabbihii soo iibiyeen fadhigan.

• • • Dalmar är en tecknad somalisk barnserie, som Musa M. Isse har skapat. Serien kommer att vara med i alla nummer av tidningen Carruurteenna. Längre fram kommer Dalmar också ut som barnbok, både på somaliska och svenska. • • •

Dalmar iyo hooyadii waxa ay ku jiraan qolka hurdada. Wuxuu ay ku jiifaan sariirta. Dalmar hooyadii waxa ay buug carruureed u akhrinaysaa wiilkeeda. Dalmar si fiican buu u dhegaysanayaa sheekada . Dalmar waxa uu xiiseeyaa akhriska. Habeen walba inta aanay seexan buug bay akhristaan.

• • • *Dalmar waa sheeko-carruureed taxane ah oo uu curiyay Musa M. Isse. Sheekadani waxa ay si taxane ah ugu soo bixi doontaa magaasiinka Carruurteenna. Mustaqbalka dhawna waxa ay no-qon doontaa buug carruureed ku qoran afafka Soomaaliga iyo Iswiidhishka.* • • •

Waxa sawiray Cali Axmed.

Taariikhdi Martin Luther King

Martin Luther King Jr waxa uu taariikhda adduunka kaga jiraa kaalin mihiim ah. Dalka Maraykanka bisha Febraayo waxa loo yaqaanaa black history month oo minnaheedu yahay, bishii taariikhda madow. Taasi oo ka dhigan bishii taariikhda dadka madow. Martin kaalin weyn buu ku leeyahay bishan. Waxa uu ahaa baadari Maraykan ah, halgamaa u dooda xuquuqda aadama-ha iyo waliba hoggaamiyihii dhaqdhaqaaqii xuquuqda muwaadiniinta Maraykanka.

Dalka Maraykanka waxa ka jiri jirtay cunsuriyad lagu hayay dadka madow ee dalkaasi ku nool. Cunsuriyadaasi ayay dadka madoobi kala kulmi jireen xafiisyada daw-ladda iyo guud ahaanba bulshada. Martin Luther King waxa uu u halgamay sidii codka dadka madow loo maqli lahaa ee ay u yee-lan lahaayeen xuquuq la mid ah dadka kale ee Maraykan ku nool.

Martin Luther King waxa uu ku riyoon jiray in uu arko qaranka Maraykanka oo aanay ka

jirin madabtakoorku. Waxa uu jeclaa in carruutiisa madow iyo carruurta kale ee caddiba ay yeeshaan isku xuquuq oo ay gacma-ha is qabsadaan. Iyaga oo si xorriyad ah ugu wada noolaanaya dalka Maraykanka. Maanta bulshadeenna waxa ka jirta sinnaan iyo caddaalad ay dadku isku xuquuq yihiin. Inkasta oo ay mararka qaar cunsiriyadi jirto haddana isbeddel weyn baa ku dhacay nolosha bulshada. Waxaana taasi mahaddeeda iska leh dadka uu ka mid ahaa Martin Luther King ee u halgamay sidii aadamuhu u noqon lahaa mid isku xuquuq ah.

Martin Luther King Jr waxa uu sannadkii 1929 ku dhashay magaalada Atlanta ee gobolka Georgia ee dalka Maraykanka. Aabbihii waxa uu ahaa baadari, sidaasi oo kale ayuu Martin Luther King u doortay isna in uu noqdo baadari. Mabdi'ii uu aaminsanaa ayaa ka dhigay in uu noqdo halgamaa u dooda xuquuqda dadka madow ee Maraykanka.

Mahatma Gandhi oo aynu tirsigii hore ee

magaasiinka ku soo qaadannay waxa uu ahaa qof sida Martin Luther King u halgamay xuquuqda aadamaha. Waxa ay labadan hoggaamiye ka sinnaayeen aragtida ah in aadmigu si caddaalad iyo xornimo ah u wada noolaado. Gandhi waxa uu u halgmay xorriyaddii dalka Hindiya, isaga oo ka xorreeyay guumaystihii Ingiriiska. Si nabadgealyo leh ayuu halgankiisa u galay, taasina waxa ay ahayd wixii sida weyn u dhiirrigeliyyay Martin markii uu bilaabay halgankiisii.

Waxa ay ahayd magaalada Montgomery ee gobolka Alabama sannadkii 1955 markii Martin bilaabay mudaharaad lagu joojinayo in basaska la raaco. Mudaharaadkaasi ayaa socday muddo sannad ah. Basaska waxa ka jiray midabtakoor ah in aanay dadka madow iyo kuwa cadi isku kuraasi fadhiisan karin. Dadka madow ee reer Maraykan marka ay tigidhka baska ka dhex goostaan baska waxa ay ku qasbanaaye in ay baska ka degaan oo ay mar kale albaabka danbe ka soo fuulaan. Taasina waxa ay keentay in dadkii madoobaa u adkaysan kari waayaan oo ay mudaharaad bilaabaan. Waxa ay ahayd Rosa Parks gabadhii u horraysay ee bilowday in ay kursigii ay ku fadhiday uga kici wayday nin caddaan ah oo rabay in uu kursigeeda ku fadhiisto. Waxa caadi ahayd in qofka madoobi kursiga baska uga kaco marka uu qof cadi soo dul istaago. Mudaharaadkan lagaga soo horjeeday midabta koorka gaadiidka dadweynuhu waxa uu socday muddo 382 maal mood ah.

Waxaanay markii u danbaysay maxkamadda sare ee Maraykanku go'aamisay in uu sharcidarro yahay midabtakoorka basaku.

Sannadkii 1964 waxa Martin Luther King lagu abaalmariyay abaalmarinta nabadda ee Alfred Nobels fredspris oo ah abaalmarin caalami ah. Kadib markii uu mudaharaad ka dhacay magaalada Washington, halkaasi oo ay ka soo xaadireen 250 000 qof. Kuwaasi oo doonayay in dadka reer Maraykan noqdaan isku xuquuq. Martin markii uu halkan

ka qudbadaynayay waxa uu ku celcelinayay halkudheggiisi, "I HAVE A DREAM". Waxa uu dadka u sheegay in uu soo soo dhaw yahay mustaqbal qurux badan oo ay dadku heli doonaan isku xuquuq. Markii uu abaalmarintan helay Martin Luther King waxa ay da'diisu ahay 35 jir. Wuxaanu noqday qofkii ugu da' yaraa ee abaalmarintaasi hela ilaa hadda.

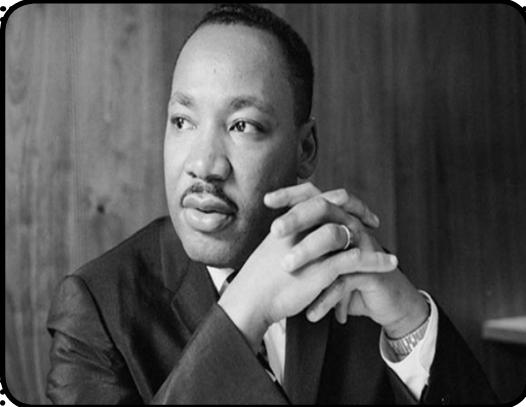
Sannadkii 1968 ayaa Martin Luther King lagu dilay magaalada Memphis ee gobolka Tennessee. Waxa ay da'diisu ahay 39 jir markii lagu hor toogtay bannaanka qol uu ka degganaa hudheel magaaladaasi ku yaal-lay. Waa uu ku mahadsanaa halgankii xorriyad u dirirka ee uu ka gaystay taariikhda Maraykanka iyo ta adduunkaba. Sannadkii u danbeeyay noloshiisa waxa uu dadaal u galay sidii loo joojin lahaa dagaalkii Vietnam iyo waliba sidii loo yarayn lahaa saboolnimada. Waxa uu ahaa hoggaamiye la jeclaa oo maanta waxa dalka Maraykan magaciisii loo bixiyay waddooyin badan oo dalkaasi ku yaalla.

15 Jeenaweri oo ku beegan dhalashadii Martin Luther King waxa dalka Maraykan laga dhigay maalin qaran oo fasax la wada yahay. Wuxaanay taasi oo bilaabman tahay sannadkii 1985.

**Soo diyaarintii Munira Hassan
Turjumaaddii Musa M. Isse**

Martin Luther Kings Historia

Martin Luther King Jr. är en väldigt viktig person i världshistorien. I USA brukar februari

månad oftast kallas för "black history month", månaden för svartas historia. Martin Luther King Jr. är en stor del av denna månad. Han var en amerikansk pastor, människorättskämpe och ledare inom den amerikanska medborgarrättsrörelsen.

Det amerikanska samhället hade under en lång tid präglats av en närvarande och institutionell racism, där svarta männen diskriminerades och inte hade samma rättigheter som de vita. Martin Luther King kämpade för att göra svarta mänen röster hörda, och han kämpade även för ett mer rättvist samhälle där alla mänen var lika värda. Martin Luther King drömde om en färgblind nation, där hans svarta barn kunde hålla i hand med vita barn och alla kunde ha samma förutsättningar, rättigheter och frihet. Idag är mänen lika värde normaliserat i vårt samhälle, och även om diskriminering fortfarande finns kvar, har vi kommit en lång bit från dätidens verklighet - detta tack vare mänen som Martin Luther King Jr.

Martin Luther King Jr föddes 1929 i Atlanta, Georgia i USA. Hans far var en baptistpräst och Martin Luther King Jr. valde att gå samma väg. Det var hans tro som präglade hans synsätt och sättet som han valde att kämpa för de svartas rättigheter i Amerika.

Mahatma Gandhi, som nämns i vårt tidigare nummer av magasinet, var en person som Martin Luther King såg upp till. Båda dessa ledare valde att kämpa för alla mänen lika rättigheter med hjälp av icke-våld. Gandhi lyckades befria Indien från Storbritannien genom just ickevåldsmetoden

och fredliga lösningar, något som inspirerade King oerhört mycket.

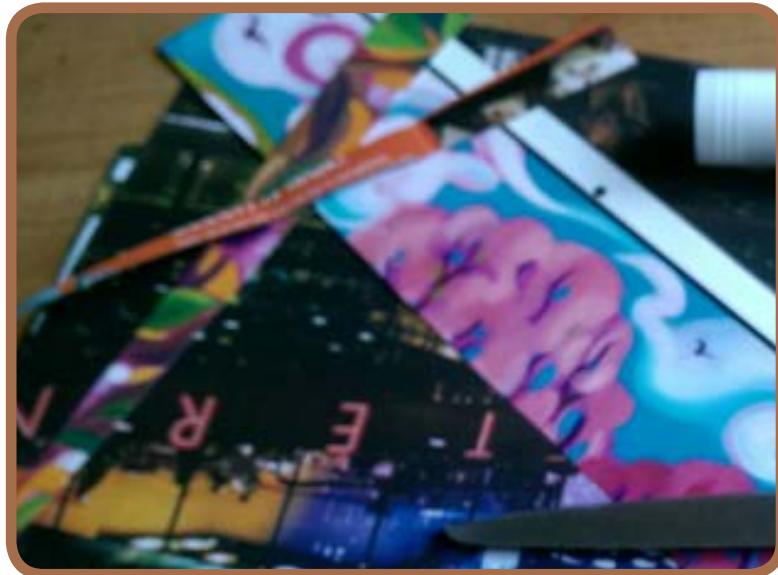
Det var i Montgomery, Alabama år 1955 som Martin Luther King ledde en bussbojkott som varade i ett år. I bussen fanns det sektioner där svarta skulle sitta och där vita skulle sitta. De mörkhyade fick gå på bussen och köpa sin biljett, men var sedan tvungna att gå av bussen för att sedan gå in genom bakdörren. Detta ville inte de svarta invånarna i USA vara med om längre, och det var så bussbojkotten startade. Dessa individer bestämde sig för att gå emot den lag som segrerade svarta från vita. Startskottet kom från Rosa Parks (1913-2005), som vägrade lämna sin sittplats, när en vit man i Montgomery år 1955, ville sitta på hennes plats. Att svarta var tvungna att lämna sina platser till en vit person om bussen blev full var inget de kunde acceptera längre. Denna bojkott varade i 382 dagar tills USA:s högsta domstol beslutet att sektioner i transportmedel, så som bussar skulle vara olagligt.

År 1964 belönades Martin Luther King med Alfred Nobels fredspris. Det skedde året efter en marsch i Washington, där 250 000 mänen hade samlats till stöd för en medborgarrättslagstiftning, som skulle betyda att allas jämlikhet förverkligades. Det var här som han höll sitt historiska tal "I have a dream", där han uttryckte sin förhoppning om en ljusare framtid för alla mänen, vare sig härkomst eller hudfärg. När King fick Nobelpriset var han bara 35 år gammal, den yngsta mottagaren av alla som varit tidigare.

År 1968 mördades Martin Luther King i Memphis, Tennessee. Han var då bara 39 år gammal när han sköts utanför sitt hotellrum. Tack vare sitt engagemang har han satt djupa avtryck i både amerikansk historia och världshistorien. Under sitt sista år riktade han fokus och ansträngning på att stoppa Vietnamkriget och få ett slut på fattigdomen. Han var en älskad ledare och har idag flertalet hundra gator döpta efter sig i USA. Den 15 januari, som är Dr. Kings födelsedag, är även sedan 1985 en nationell helgdag i Amerika.

Text: Munira Yussuf

Baro sida kuusha loo sameeyo (Pyssel)

Warqadda si dheer u goo sida aad sawirka ka aragto. Kadib dhanka ay u ballaadhan tahay ka soo duub ilaa aad ka gaadhayso meesha u dhuubar. Qiyaastii ilaa 2-3 sitimitir. Sidaas ayuu kuugu diyaar yahay wareegii yaraa ee kuusha u eekaa ee xadhiga la dhex galinayay.

Hadda waxa kaliya ee aad u baahan tahay waa in aaad xadhig soo qaada-to. Warqaddii aad duuduubtay ee kuusha u eekayd dhex gali xadhiga. Kadibna sida aad sawirka ku aragto waxa ay kuu noqon kuul aad gacan ku xidhato ama qoorta.

Hadda waxa kaliya ee aad u baahan tahay waa in aaad xadhig soo qaada-to. Warqaddii aad duuduubtay ee kuusha u eekayd dhex gali xadhiga. Kadibna sida aad sawirka ku aragto waxa ay kuu noqon kuul aad gacanta ku xidhato ama qoorta.

Isku day in aad samayso kuushan oo kale. Kadib soo sawir oo noo soo dir. Soo raaci qoraal aad ku sharaxayso sidii aad u samay-say. Waxa aannu ku soo daabici dooncaa magaasiinka kan ka danbeeya.

*Soo diyaarintii: Matilda Wallin
Turjumaaddii: Musa M. Isse*

Godka madow

Cirka waxa ku yaalla malaayiin god oo madcow balse su'aashu waxay tahay waa maxay godadka madoobi? Marka xiddig weyn oo 200 oo jeer ka weyn cadceeddu ay dhimato ama qaraxdo waxa samaysma godad madmadow. Godadka madmadow ee cirka ku yaalla kuma arki karno indhaheenna oo kaliya. Godadka madoobi waa ay nuugaan wax kasta oo u soo dhawaada. Bal qiyas huufar weyn oo waliba hawo qabow oo badan soo daynaya.

cuf-isjiidadka godadka madmadoobi maaha mid shaqaynaya taasi aawadeed ayay u soo jiidanayaan wax kasta oo ka soo ag dhawaada gaar ahaan iftiinka. Sidaa daraadeed agagaarka god kasta oo madoobi waa mugdi. Taasi weeye ta loogu bixiyay godkii madoobaa. Haddii aad cirka tegi lahayd oo aad ku ag dhici lahayd god madow, waxa ay godadka madmadoobi jidhkaaga u soo jiidan lahaayeen sidii geed yar. Ilaa inta ay ku geynayaan gudaha godka madow. Si godka madow looga soo baxo waxa loo baahanayaa xawaare ka xoog badan xawaaraha iftiinka.

Dadku wax badan ayay ka yaqaanaan godadka madmadow ee cirka. Balse haddana ma jirto cid xaqiijin karta jiritaankooda boqolkii-ba boqol. Cilmibaadhayaal badan ayaa arrintan ka haysta fikirro kala duwan, waana ta ilaa hadda la isticmaalo.

Soo diyaarintii: **Mona Monasar**
Turjumaaddii: **Musa M. Isse**

Svarta hål

I rymden finns det miljontals svarta hål men vad är ett svart hål egentligen?
När en väldigt stor stjärna, upp till 200 gånger större än solen, dör och exploderar, drar all massa sig inåt och kvar blir ett svart hål.
Vi kan inte se ett svart hål med blotta ögat.

Svarta hål suger upp allt som kommer i deras väg. Tänk dig en gigantisk dammsugare, men mycket coolare. Gravitation i ett svart hål har slutat fungera helt och därfor sugs allt i närheten in och främst ljus. Så runtomkring ett svart hål är det väldigt mörkt, det är därfor det kallas svarta hål. Om du skulle vara ute i rymden och hamna nära ett svart hål, skulle din kropp dras ut som en smal tråd innan det till slut sugs in i det svarta hålet. För att ta sig ut ur ett svart hål, skulle hastigheten behöva vara större än ljusets hastighet. Vi vet en hel del om svarta hål men vi har inte än lyckats bekräfta deras existens till 100 procent. Forskare har en massa teorier och spekulationer. Nu är det denna teori om svarta hål som funkar bäst!

Text: Mona Monasar

Tartan sheeko

Si kor loo qaado habqoraalka carruurta, xii-saha iyo halabuurkoodaba, waxa aannu bilaa-bi doonaa tartan dhanka qoraalka ah. Bahda magaasiinku waxa ay marka kasta oo uu soo baxaba soo qori doontaa sheeko kooban oo aan dhammaystirnayn. Ujeeddadu waxa weeye in carruurtu sheekada ka sii ambaqaado halka ay kolba ku joogto. Waxa carruurta looga baahan yahay in ay akhriyaan sheekada oo ay fahmaan kadibna sheekada halkaasi ka sii wadaan. Ilmaha si fiican u sii wada sheekada ee ugu qoraal fiican waxa uu heli doonaa abaalgud. Haddaba, waa tan sheekadii:

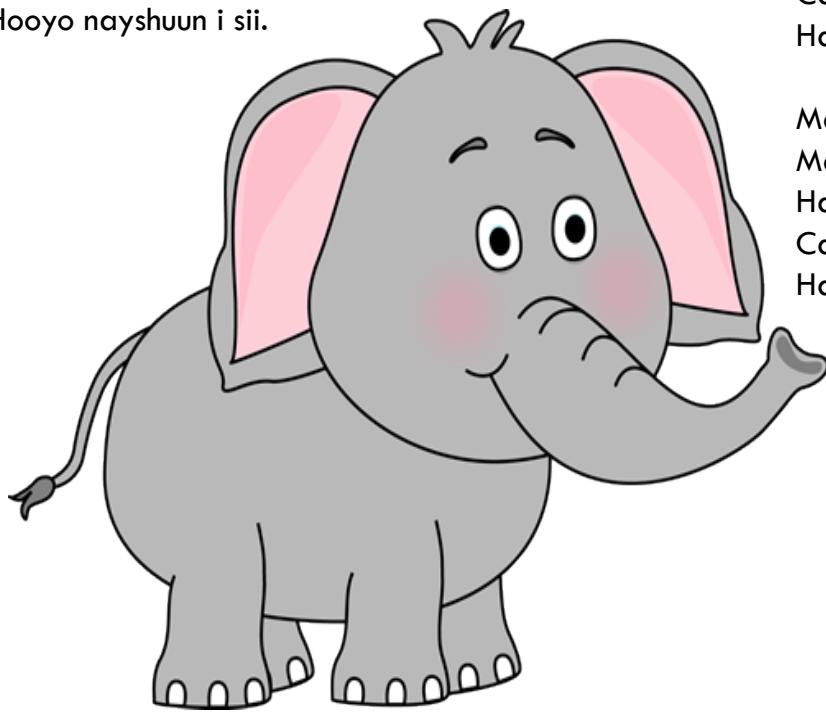
Beri waxa jiri jiray wiil Maxamed la yidhaa. Waxa uu la noolaa hooyadii iyo aabbihii. Lama uu dhalan wax walaalo ah. Aroortii marka uu tooso waa uu qubaysan jiray. Is nadiifinta kadib waxa uu cuni jiray quraacda. Kadibna waxa uu xidhan jiray dhar qurux badan oo uu dugsiga ku tago. Hooyadii ama aabbihii ayaa gayn jiray dugsiga. Waa uu jeclaa dugsigisa, waxaanu ku lahaa saaxiibbo uu jecel yahay .....

Soo diyaarintii Musa M. Isse

Heesaha carruurta Soomaaliyeed

Alla Dheeriya!

Alla Dheeriya, oo dheeriya
Oo dhuxusha ka madoobiya
Aabbahay baan arkaa,
Hal iyo nirig buu wataa,
Hooyaday baan arkaa,
Lax iyo nayl bay waddaa.
Aabbo nirigta uun i sii,
Hooyo nayshuun i sii.

Maroodi, Maroodi

Maroodi, maroodi
Maroodi cadhoole.
Haddii col la sheego,
Cadaadda ku meere
Hashii cosob waa tan.

Maroodi Maroodi
Maroodi cadhoole
Haddii col la sheego,
Cadaadda ku meere
Hashii cosob waa tan.

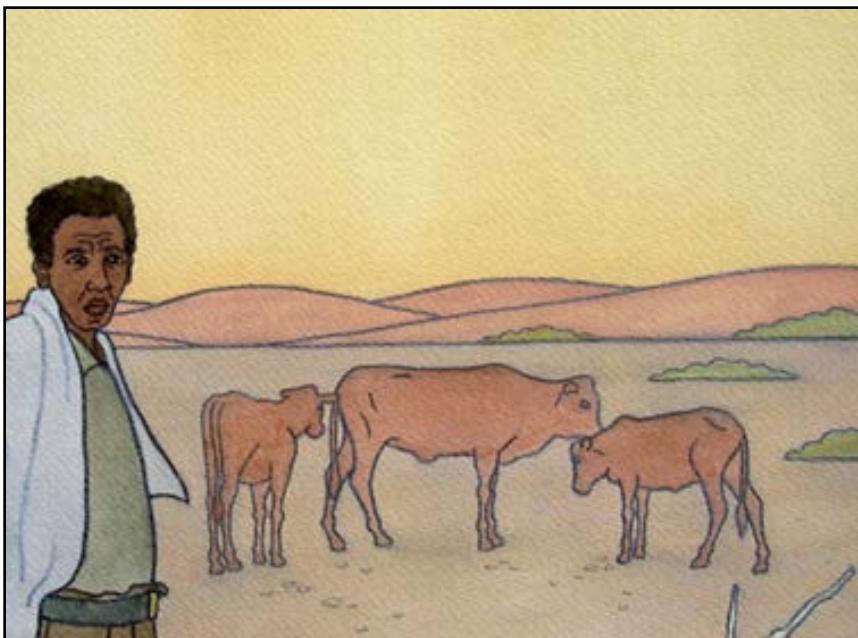
Lo'du waa hantida qoyska Soomaaliga ah, balse Iswiidhan waxa laga helaa uun caano iyo hilib.

Cimilada Soomaaliya waa mid kulul, waxaana jirta biyo la'aan. Taasi ayaa keentay in dhulku aannu inta badan waxsoosaar yeelan oo ay lo'duna noqoto mid yar yar oo caato ah. Waxa sidoo kale jira xawayaan kale oo ku nool doogga ama cawska sidaa daraadeed lo'du waxa ku yaraada dooggii ay cuni lahayd.

Lo'du inta badan waxa ay ku maqan tahay bannaanka, xitaa habeenkii. Waxa se lo'da ilaaliya lo' jir waxaanu ka ilaaliyaa dugaaga cunaya sida libaaxa iyo waliba in ayna lo'du lumin.

Lo'da Soomaaliya waxa maalintii laga lisaa 1 ilaa 2 litir oo caano ah. Sidaasi daraadeed dadku ma jecla in ay qashaan lo'dooda maaddaama oo ay caano ka helayaan. Balse dadku waxa ay qashaan dibiga yar si ay hilbkiisa u cunaan ama u iibiyaa.

Iswiidhan lo'deedu waa ay badan tahay, waa ay waaweyn tahay, waanay shilis tahay. Xagaagii waxa ay heshaa wax badan oo ay bannaanka ka daaqdo. Xilliga jiilaalkii ee qabowgana waxa ay lo'da Iswiidhan ku jirtaa xerooyin lagu xannaaneeyo oo cunto lagu siiyo maalin kasta. Taasi ayaa keentay in lo'da Iswiidhan laga liso 20 litir oo caano ah maalin kasta. Taasi ayaa keentay in aynu helno caano badan oo kala duwan oo qiimo jaban. Iswiidhan waa aynu qalannaasaca iyo dibigaba maxaa yeelay dad badan oo Iswiidhish ah ayaa hilbka lo'da aad u cuna.

Lo' jir Soomaaliyeed

Dhiisha caanaha lagu kaydiyo

Sawirradii iyo qoraalkii Oscar Trimbel

Turjumaaddii Musa M. Isse

Kor i Somalia är familjens rikedom, i Sverige är våra kor mjölk och kött.

Somalia växer det inte så mycket, för där är det varmt och torrt, därför är korna magra. Det är också många andra djur som vill äta gräs, så därför blir det inte så mycket gräs över till korna att äta.

I Somalia är korna alltid ute, även på natten. Det är då en kovacktare som ser efter dem, så att de inte springer bort eller blir uppätta av lejon.

I Somalia ger en ko ca. 1-2 liter mjölk per dygn, därför vill man inte slakta sin ko. Men en tjurkalv kan man slakta, för att få äta kött eller sälja köttet på marknaden.

I Sverige är korna många, stora och tjocka. De har mycket att äta ute i naturen hela sommaren. När vinter kommer så får korna vara inomhus i stora ladugårdar och koskötaren matar djuren varje dag.

De svenska korna ger ca. 20 liter mjölk per dygn, så mjölken är billig och vi gör många olika sorters produkter av den.

I Sverige slaktar vi både kor och kalvar, för det är många svenskar som äter mycket kött.

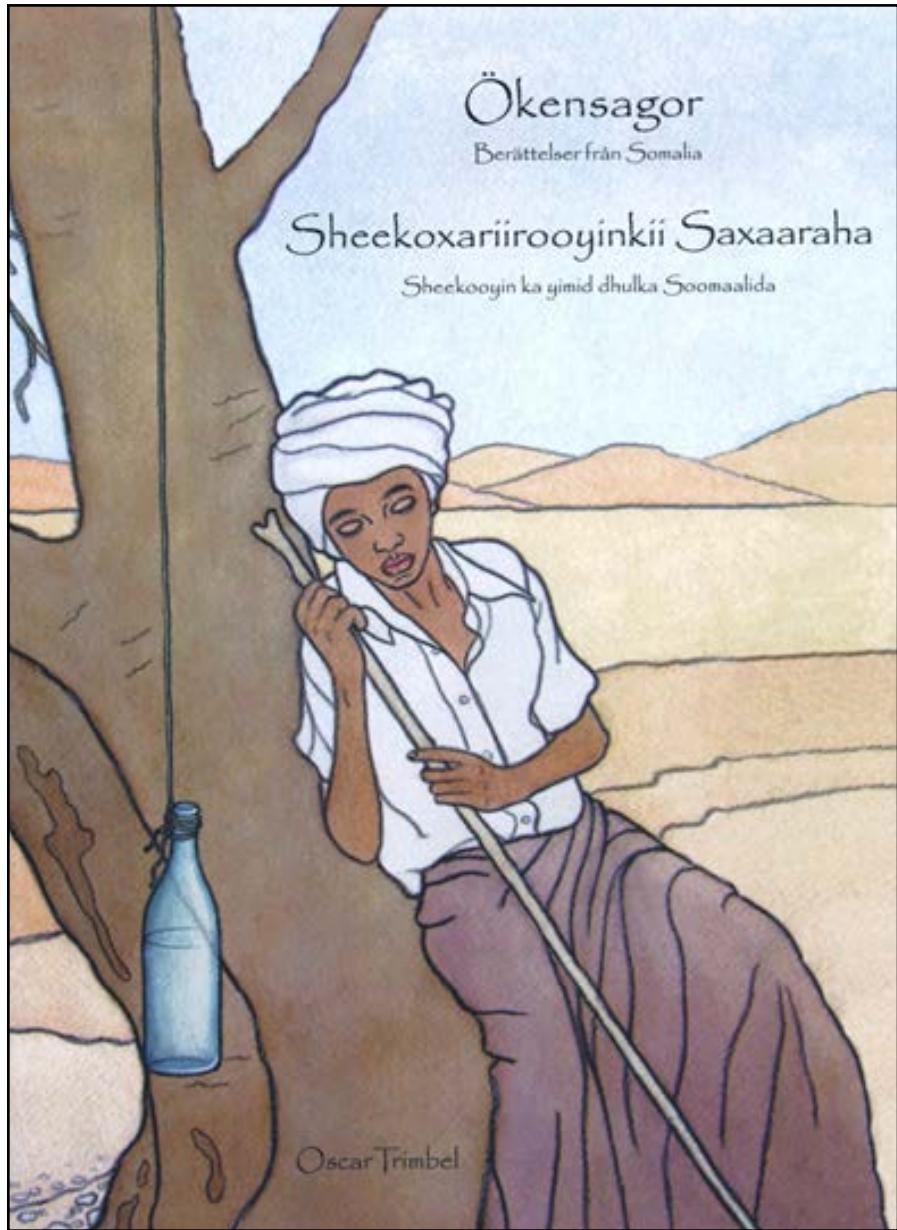
Ko på grönbete i svensk natur.

Död ko i Somalia, när det var torka.

Bild och text av Oscar Trimbel

Ökensagor, berättelser från Somalia
av Oscar Trimbel

Vill du läsa boken Ökensagor, finns boken nu också på 2 språk i samma bok, svenska och somaliska.

Du kan låna boken på biblioteket, eller köpa den
hos Författares bokmaskin – Boktorget.

Sankt Eriksgatan 10, 112 39 Stockholm
Telefon: 08-785 03 85
www.bokmaskinen.se

**Buugga Sheeko
xariirooyinkii Saxaarah
Sheekooyin ka yimid dhulka
Soomaalida ee uu qoray Oscar
Trimbel**

Ma rabtaa in aad akhrido buuggan? Waxa uu ku qoran yahay af Soomaali iyo af Iswiidhish.

Waxa aad ka amaanaysan kartaa maktabadda ama waxaad ka iibsan kartaa madbacadda
Författares bokmaskin – Boktorget.

Sankt Eriksgatan 10, 112 39 Stockholm
Telefon: 08-785 03 85
www.bokmaskinen.se

UGBAAD YAR

Habeen habeenada ka mida hayaa waxa soo da'ay roob dabaylo wata. Roobkaasi waxa uu jajabiyay geedo badan qaarna wuu qaadayba. Shinbir yar ayaa roobkii qaataay, waxa la dhacday laantii uu haystay. Isaga iyo wa-laaladiiba midba meel buu ka jiiq lahaa. Waaberigii markay tahay ayaa waxa aragtay inan yar oo iskuulka ku sii socota oo uu aabba-heed la socdo. Markii hore aad bay u tallaabo dheeraynaysay oo waxa ay is lahayd gaadh aabbahaa oo ka dheeree. Siday u dheeraynaysay ayaa waxa ay isha qac ku siisay uun shinbir yar oo aan duuli karayn. Inta ay kambadhuudhsatay ayay u yeedhay aabbaheed. Kaalay aab-bo eeg shinbirkani ma duuli kartee. Aabbaheed ayaa ku yidhi ina mari aabbo waad habsaamaysaaye. Iyana waxa ay ugu jawaabtay. Shinbir kaniba sow kama habsaamaayo reerkoodii? Siduu u duuli aabbo aynu caawinno. Aabbaheed inta uu ku farxay hadalka inantiisa ayuu soo qaaday shinbirkii. Waxaanu geeyay iskuulkii Ugbaad.

Muu sii qaadi karayn shinbirkii oo shaqada ayuu tagayay. Wuxuu shinbirkii kaga sii tagay maamulaha iskuulka oo ahaa maamule aad ugu wanaagsan ardaydiisa oo la wada jeclaa. Markay gaadhey wakhtigii nasashada ayay Ugbaad oo car-araysaa timid xafiiskii maamulaha. Waxa ay shinbirkii siisay rooti yar oo ay sidatay. Iyada oo cuntadii siinaysa ayaa waxa arkay maamulihii oo taagnaa xafiiska dhinaciisa. Maamulihii ayaa waxa uu soo qaa-day qori yar markaas ayuu dhilay

oo aad u gaabiyay ka dibna waxa uu cumaamaddiisi uga soo jaray dun yar.

Waxa uu dul yimid halkii ay fadhi-day Ugbaad. Iyada oo yaaban ayay sare u eegtay oo is leh muxuu qoriga yar iyo dunta u sitaa talow. Maamulihii ayaa inta uu fadhiistay ku yidhi kaalay aynu u kabno lugta uu ka jabee. Wali hore wax ma u kabtay Ugbadeey? ayuu maamulihii waydiiyay Ugbaad. Waxa ay ugu jawaabtay, "maya macalin balse waxa aan doonayaa in aan noqdo diktoor wax kaba".

- Maxay kale cyaad jeelaan la-hayd in aad noqoto mustaqbalka? Waxa aan rabaa in aan noqdo macallimad la wada jecel yahay.

Sida macallimadayda Ubax oo kale. Balse waxa qudha ee aan rabaa waa dhakhtarad in aan noqdo si aan ayeyday Cibaado aan mar walba u daweyyo. Habeen walba dhabarka ayaan u duugaa haddana kuma

Iadnaato balse way ku yar fiic-naataa.

Allaylahe fariid baad tahay. Hadd-an anba ayeyyo lahaan lahaa waan u duugduugi lahaa.

Marka aynu kabno ma in aan seex-iyaa shinbirkii? Haddii kale kabmi mayso. Sidaa waxa maamulihii ku tidhi Ugbaad.

Maamulihii ayaa ugu jawaabay, maya innaga seexan mayo mana

socon kartee haddii aad maalin wal-ba wax siiso way iska kabmi.

Markii ay iskuulkii ka baxday ayay la raadisay hooyadeed. Dhulku waa wada dhiiqo iyo dhagaxaan waxa taas dheer geedo badan oo daba-yshu soo jajabisay. Inta ay soo qadday kartoon yar ayay dul dhigtay si bal ay hooyadeed u hesho. Waxay baadi doontaba way wayday. Iyada oo aad uga xun oo ka niyad jabsan ayay gaysay gurigii.

Dhinac way doonaysay in ay haysato sina ma doonayso oo waxa ay la rabtaa in shinbirkii iyo hooyadii ay is helaan. Subax walba waxa ay kici jirtay xilligii ay toosi jirtay xilli ka horreeya si ay u xanaanayso shinbir-keedii yaraa. Markii ay soo fooldha-qatay ee ay soo caddayatay ayay aragtay shinbirteedii oo aan kuba jirin gurigii yaraa. Meel walba way ka raadisay, balse way wayday. Markii ay ka quusatay ayaa hooya-deed ku tidhi waad heliye oo anaa kuu baadi dooniye horta quraaco yaanad ka habsaamin iskuulkee.

Quraacdii way cuni kari wayday. Iskuulkii ayay sidii ku tagtay. Duhurkii markii ay ku soo noqotay gurigoo-dii ayaay ugu timi shinbirkeedii iyo shinbiro kale oo badan. Ugbaad yar aad bay u faraxday, waxaanay siisay cunto. Sidii buu ku bogsaday shinbirkii yaraa.

XUQUUQDA CARRUURTA EE QARAMADA MIDOOBAY (Barnkonventionen)

Xuquuqda Carruurta ee xeerka Qaramada Midoobay waxa uu ka kooban yahay 54 qodob, waxaana aasaas u ah afar qaybood oo waaweyn. Heshiiska Xuquuqda Carruurta ee Qaramada Midoobay (FN Barnkonventionen).

Heshiiska waxa ay Qaramada Midoobay (FN) qalinka ku duugeen sannadkii 1989kii, waxa aan saxeexin dalka Maraykanka (USA). Carruurta uu xeerkani qeexayaa waa da'da ka yar 18 jir, laakiin qofkii ka weyn da'daas waxa uu leeyahay xeerar kale oo ka geddisan kuwa carruurta. Tirsiyada danbe ayeynu gudageli doonaa qodob kasta, laakiin bal marka hore aan soo qaadanno qodobada ugu waaweyn ee saldhigga u ah dhammaan 54ka qoob.

- ◊ **Qodobka 2-aad waxa uu sheegayaa in dhammaan carruurtu ay isku xuquuq tahay**
- ◊ **Qodobka 3-aad. Markasta carruurtu sida u wanaagsan ayaa mudnaanta leh**
- ◊ **Qodobka 6-aad. Ilmo kastaa waxa uu xaq u leeyahay in uu noolaado horumarna sameeyo.**
- ◊ **Qodobka 12-aad. Ilmo kastaa waxa uu xaq u leeyahay in uu fikirkiisa dhiibto, go'aanka khu-seeyana uu ka qaybqaato.**

Golaha Xuquuqda Carruurta (Barnrättskommittén)

Waddamada oggolaaday xuquuqda carruurta, waa in ay u hoggaansamaan oo ilaaliyaan xeerarka u dejisan xuquuqda carruurta ee Qaramada Midoobay. Iswidhan waxa ay ka mid tahay dalalka oggola-day xuquuqda carruurta si fiicanna u ilaaliyaan heshiiska caalamiga ah. Ilaalinta heshiiska waxa u xilsaaran gole u gaar ah oo fadhilligiisu yahay Jineefa (Geneva). Golaha Xuquuqda carruurta waa in shantii sannadoodba, dalalka heshiiskan ku jira ay soo gaadhsiiyaan warbixin sugar.

Golahaasi, waxa ay eegaan oo baadhitaan ku sameeyaan warbixinta dalalku soo direen. Ka dibna waxa ay ku celiyaan waxyabaha ay u arkaan in ay sii hagaajiyaan. Urrurada bulshada ayaa iyaguna u soo dira warbixin ay kaga hadlayaan sida ay u arkaan in dalkoodu uu u ilaaliyo Xuquuqda Carruurta. Carruurtu waa mustaqbalkii berrito, sidaa awgeed waa in la ilaaliyaa noloshooda, korriinkooda, waxbara-shadooda, caafimaadkooda. Waa in ay ku noolaadaan deegaan aan colaadi ka jirin, oo deggen.

"Tirsi kasta oo Magaasiinka CARRUURTEENNA ah waxa aanu ku soo qaadan doonaa qaybo ku saabsan Xuquuqda Carruurta (Barnkonventionen). Warbixintan qaybo ka mid ah, waxa aanu ka soo xigannay bartaa Internetka ee Hay'adda Carruurta ee Iswidhan (raddabarn)."

Diyaariye: Sayid-Ahmed Dhegey

Baro far Soomaaliga

IO EREY OO KA BILAABMA

XARAFKA X

Xawayaan

(Habardugaag)

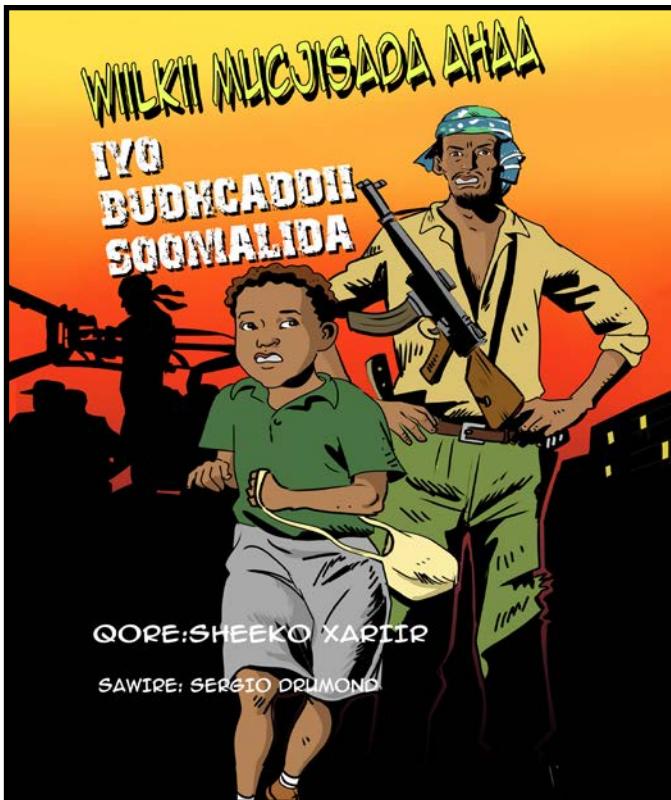
1. Xaabo (-da)
2. Xadhig (Xarig)
3. Xijaab (-ka)
4. Xoolo (-ha)
5. Xaadfad (-da)
6. Xaflad (-da)
7. Xisaab (-ta)
8. Xayawaan (Xawayaan) (-ka)
9. Xiddig (-ta)
10. Xaashi (-da)

Ereyadan kor ku qoran isku day in aad eray kasta geliso weedh. Tusaale: "Sagal waxa ay ku fiican tahay maaddada Xisaabta". Erey ka mid ahna isku day in aad sawirto. Waxa xusid mudan in aad ogaato kala duwanaanshaha Lahjadaha (hadal-guriga) afsoomaaliga. Waa tusaale loo soo qaadan karaa xarafka (Dh) iyo (R) Ari-Adhi, Xadhig-Xarig iwm.

Diyaariye: Sayid-Ahmed Dhegey

Wiilkii Mucjisada ahaa

QORE:SHEEKO XARIIR

SAWIRE: SERGIO DRUMOND

EDEB MA LITHO! WELIGAY \$1000 MA ARKIN ISKA DAA \$10,000. WAA AGOON YO RAJAY, KHUDAARTAN AAN GADOO AYAA KU KORYAA! ADIGUNA WAXAA OO LACAG AH HAAD RABTAA.

Waxa halkii innooga sii socon doonta sheekadii Wiilkii Mucjisada ahaa. Waxa ay sheekadu innoo joogtay iyada oo wiilkii la afduubtay. Buuggan waxa qoray Faarax M. Maxamed. Waa qoraa deggan dalka Maraykanka. Faarax buuggan waxa uu u hibeyay magaasiinka Carruurteenna. Mar kasta oo uu magaa-siinku soo baxaba waxa aannu ku soo qori doonaa qayb ka mid ah buugga. Bahda Carruurteenna waxa ay u mahadcelinayaan Faarax. Qoraagu waxa uu qoray buugaag dhawr ah, sida, Xusuus qor, The great scape iyo Saxarla.

Soodiyaarintii: Amran Ahmed

WAAR MEESHA IS KAGA TAG,
...(CAY)...MUDO BADAN AYAANU KA
FEKERAYNAY INAAANU IDINKA
TAKHALUSNO..MAANTA AYEY NOQOTAY!

ALLA, KULLIGOOD WAY
DHINTEEN! WAA INAAN
XARIGA ISKA FURAAT!

Buugaagta Carruurta

Sayid-Axmed M. Yuusuf (Dhegey)

BISADDII ANBATAY

Buggan la magacbaxay "BISADDII ANBATAY" waa buug carruureed loogu talo galay carruurta ay da'doodu aadka u yartahay. Waxa uu ku saabsan yahay bisad yar oo la noolayd aabbaheed iyo hooyadeed. Waxa ay aad u jeclayd kallunika. Waxa ay in badan ku fikiri jirtey in ay keligeed baxdo oo ugaadhsyi tagto, gaar ahaan sidi ay kalluun u soo qabsan lahayd. Waalidkeed waxa ay mar kasta u sheegi jireen in aanay keligeed bixin. Maalin maalmaha ka mid ah, ayey baxday. Dhibaatadii ay la soo kulantay ayuu buuggu ku saabsanyahay.

BARNI IYO BISADDEEDII MILGO

BARNI OCH HENNES KATT MILGO

Musa M. Isse

Waa sheeko ku saabsan gabadh yar oo Barni la yidhaa iyo mukulaal ay lahayd oo Milgo la yidhaa. Waa buug kooban oo ku qoran afka Soomaaliga iyo afka Iswiidhishka. Waa hab sahan oo ay carruurtu ku baran karaan afkooda hooyo.

Dalbo buugaagtan oo u iibi carruurtaada:
info@somalinordicculture.com

Farriiinta Magaasiinka

Miyey ilmahaaga ku adag yihiin akhriska iyo qoraalku?

Musa M. Isse
Tifaftiraha guud/Chefredaktören

Waxa jira dad badan oo dhibaato ku qaba wax akhriska iyo qoraalka. Kuwaasi oo ay ku adag tahay in ay si fiican wax u akhriyaan ama u qoraan. Ha u badnaadeen carruurta'e, waxa astaanta noocan oo kale ah afka Iswiidhishka loo yaqaanaa Dyslexi. Wuxaana la ogaaday in qiyaastii 5 ilaa 8 boqolkiiba ardayda fasalka koowaad ay leeyihiin astaantan. Waa dabeeecad keenaysa in uu ilmuu ku liito aqoonta afka uu ku hadlo ha noqoto qoraal, akhris ama hadal bee. Waana astaan uu ilmuu uu ku dhasho balse lama xidhiidho caqliga ilmuu heerka uu gaadhsiisan yahay. Oo barashada waxyabaha kale qofku si sahlan buu u baran karaa marka afka laga yimaaddo.

Si waalidku ugu baraarugsanaado dabeeecaddan, waxa aan idinla wadaagayaa astaamaha lagu garto ilmaha ay barashada afku ku adag tahay:

1. Qofku ma xiiseeyo barashada hinggaada iyo akhriska buugaagta.
2. Barashada akhriska iyo qoraalkuba wakhti ka dheer ka ardayda kale ayay ku qaataan.
3. Si gaabis ah buu wax u akhriyaa.
4. Marka qaar waxa uu isku qaldaa akhriska ereyada isku qoraalka dhaw. Sida, buug iyo buur.
5. Waxa inta badan ku adag barashada xisaabta.
6. Waa ay ku adag tahay in uu wax xoogga saaro oo uu ka midho dhaliyo. Mar walba isaga oo hawl wada ayuu mid kale u boodaa.
7. Marka wax la akhrinayo wuu khalkhalaa oo waxa wajigiisa ka muuqda niyadjab iyo khajilaad badan.

Xalka iyo kaalinta waalidka:

Waalidku haddii uu ilmihiisa ku arko astaamahan, waa in uu la xidhiidho iskuulka uu ilmihiisu dhigto. Iskuulka ayay masuuliyad weyni ka saaran tahay caawinta ilmaha. Waalidkana waxa waajib ku ah in uu xidhiidh dhaw la yeesho macallinka ilmihiisa iyo waliba in uu canuga si dhaw ula socdo waxbarsadiisa. Cilmibaadhiso badan oo la sameeyay waxa ay isku raaceen in haddii ilmaha inta uu yar tahay lala dadaalaa ay tahay xalka ugu fiican.

Kaalinta iskuulka:

Sharciga iskuulku waxa uu dhigayaa in maamulaha iskuulku gacan siiyo ardayga astaamahan leh. Si looga caawiyo waxbarashadiisa. Waxa si dhaw u caawin kara macallimiin aqoon gaar ah u leh hawshan. Si aad wax badan uga ogaato sharciga iskuulka ee arrintan ku saabsan, halkan ka akhri:

Skollagen (2010:800) kapitel 3, paragraferna 7 – 12.

Musa M. Isse
Tifaftiraha guud/Chefredaktören

U iibi carruurtaada oo soo dalbo magaasiinka Carruurteenna meel kasta oo aad dunida ka joogto

Haddii aad rabto in ubadkaagu afka iyo dhaqankooda si fiican u bartaan, uuna kor u kaco xiisahooda akhriska iyo qoraalku, fadlan u hadiyadee magaasiinkan. Waa hubaal in uu magaasiinkani noqon doono saaxiib dhaw oo ay carruurtaadu ka helaan maaweelo iyo barbaarin wanaagsan.

—————
Mar kasta oo uu soo baxo waxa aannu kuugu soo diri doonaa gurigaaga ama goobta shaqadaada. Sannadkii 4 jeer baad heli doontaa, waxaanad sannadkii hal mar iska bixin doontaa 450 kr. Si aannu kuugu soo dirno, fadlan halkan hoose noogu soo gudbi macluumaadkaaga.
 —————

**Prenumerera på Carruurteenna helår (4 nummer)
 för 450 kronor**

Kontakta oss gärna om ni vill beställa tidningen Carruurteenna eller har andra frågor.

Nala soo xidhiidh:
 Somali Nordic Culture
carruurteenna@hotmail.com
 +46 (0) 76 24 909 79
somalinordicculture.com

Postadress:
 Somali Nordic Culture
 Box 572
 175 26 Järfälla